

МОДЕЛІ ВИБОРЧИХ СИСТЕМ

Викладач: кандидат історичних наук, доцент, Вагіна Олена Миколаївна

Кафедра: політології, IV корпус, ауд. 310

E-mail: V-Elena@i.ua

Телефон: (061) 289-12-74 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Політологія Бакалавр					
Статус дисципліни		Обов'язкова					
Кредити ECTS	4	Навч. рік	2023-2024 1 семестр	Рік навчання	3	Тижні	14
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	6	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 78			
Вид контролю		Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342				
Консультації: особисті – за домовленістю; дистанційні – ел. поштою чи повідомленнями в Moodle							

ОПИС КУРСУ

Курс є складовою частиною блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки здобувача ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійної програми «Політологія».

Курс «Моделі виборчих систем» складається з 6 змістових модулів:

1. Вибори як політичний інститут.
2. Історія виборчого процесу в світі.
3. Виборче право.
4. Виборчий процес.
5. Основні типи виборчих систем.
6. Еволюція виборчої системи України.

Метою викладання курсу є формування у студентів цілісного уявлення про сутність демократичних виборів, аналіз типів виборчих систем, дослідження світового досвіду формування виборчих систем на прикладах певних країн та вміння використовувати теоретичні електоральні методи для вирішення конкретних політичних питань.

Основними завданнями курсу є: засвоєння студентами фундаментальних положень і категорій сучасної електоральної політології, базових характеристик та особливостей основних типів виборчих систем, формування у студентів поваги до принципів демократичного виборчого права та усвідомлення необхідності відповідальної політичної участі.

Знайомство з теоретичною частиною матеріалу курсу та аналіз особливостей виборчих систем у країнах з різними типами політичної культури та політичного режиму дозволять слухачам курсу адекватно орієнтуватися у реаліях сучасних виборчих процесів; протистояти політичному маніпулюванню. Курс націлений на підготовку студентів до самостійного вирішення теоретичних і практичних завдань, пов'язаних з електоральною проблематикою в сфері політики; а також на практичне застосування набутих знань у майбутній професійній діяльності, зокрема, під час проведення виборчих кампаній (участь в якості члена виборчої комісії, спостерігача, політтехнолога тощо).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- ✓ аналізувати переваги та недоліки існуючих у світі моделей виборчих систем;
- ✓ прогнозувати політичні наслідки трансформації виборчої системи та виборчого законодавства України;
- ✓ брати участь у проведенні електоральних досліджень;
- ✓ покращити володіння навичками ведення політичного діалогу й політичної полеміки;
- ✓ розвинути такі інструментальні компетенції, як здатність до роботи в команді, здатність до аналізу та синтезу загальнонаукової інформації, здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою;
- ✓ застосовувати отримані знання для аналізу навколишнього електорального простору.

Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і семінарських заняттях та засвоюється здобувачами освіти під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК 01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК 03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК 04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

СК 09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

Програмні результати навчання:

РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН 05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

РН 06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

РН 07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

РН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН 10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН 11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН 14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

РН 16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Вагіна О. М. Моделі виборчих систем: методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійних програм «Політологія» та «Міжнародна політика та політика національної безпеки». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 69 с.

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та інші навчальні матеріали, розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342>.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Теоретичний контроль: опитування, тестування.

Опитування: відбувається на кожному семінарському занятті, включає усні відповіді на питання із плану заняття, доповнення, участь у дискусії тощо (тах 5 балів).

Тестування: (тах 5 балів) – відбувається на платформі Moodle. Тестування включає декілька теоретичних питань за вивченим матеріалом, порядок виконання питань – послідовний.

Розв'язання задач щодо методів пропорційного підрахунку голосів, на 10 тиждні, 1 рандомно обрана задача (тах 5 балів).

Практичний контроль: завдання у вигляді написання есе, заповнення таблиці, розробки презентації, розв'язання задач, створення хронологічної інфографіки (тах 5 балів). Темати завдань та особливі вимоги до їх виконання зазначені на платформі Moodle у відповідних розділах. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.

Есе повинно складатися з таких структурних елементів:

- вступ, де студент декларує власну точку зору на проблему, поставлену у заголовку есе;
- аргументи на користь власної точки зору;
- висновок, де попередні результати синтезуються та інтегруються у більш глобальний контекст.

Головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, тому важливо використовувати маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до етосу (спільних цінностей, поглядів, знань) та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя). Вимоги до есе: розкриття теми; висловлювання власних думок; логічність, послідовність; наявність усіх структурних елементів; відсутність фактологічних і граматичних помилок. Обсяг та особливі вимоги до конкретних есе зазначені у планах семінарських занять.

Розробка презентацій передбачає оформлення результатів дослідження певної теми у вигляді електронної презентації у форматі .ppt або .pptx, загального тах розміру – 5 мб (це обмеження встановлено в Moodle). Усі презентації надсилаються виключно через платформу Moodle.

Презентація повинна складатися з таких структурних елементів:

- вступний слайд;
- основна частина;
- заключний слайд.

Загальні вимоги до презентацій: відсутність фактологічних і граматичних помилок; структурованість тексту (тобто схеми, блоки, таблиці тощо); наявність доречних і якісних ілюстрацій; продумані й доцільні ефекти (колір, шрифт, анімація тощо). Мінімальна кількість слайдів та особливі вимоги до конкретних презентацій зазначені у планах семінарських занять.

N.B.: Презентація – це не просто текст, розміщений на слайдах!

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумкове тестування відбувається на заліковому тижні на платформі Moodle і складається з 20 тестових завдань, які передбачають вибір одного правильного варіанту відповіді із запропонованих (тах 20 балів). Критерії оцінювання та вимоги до тесту наведено в інструкції до тесту на сторінці курсу в Moodle, у розділі «Підсумковий контроль»: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342>.

Практичне завдання: розв'язання задачі щодо розподілення мандатів у модельному виборчому окрузі, з використанням 8 методик розрахунку (тах 20 балів). Методичні рекомендації та критерії оцінювання див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342>.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Індивідуальне завдання (есе та порівняльний аналіз)	тиждень 1	5
	Контрольне тестування	тиждень 2	5
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Індивідуальне завдання (створення хронологічної інфографіки)	тиждень 4	5
	Контрольне тестування / опитування	тиждень 5	5
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Систематизація теоретичних знань (заповнення таблиці)	тиждень 6	5
	Контрольне тестування / опитування	тиждень 6	5
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Індивідуальне завдання (есе)	тиждень 7	5
	Контрольне тестування / опитування	тиждень 7	5
Змістовий модуль 5 (розділ 5)	Розв'язання задач (методи пропорційного підрахунку голосів)	тиждень 9-10	5
	Контрольне тестування / опитування	тиждень 12	5
Змістовий модуль 6 (розділ 6)	Індивідуальне завдання (презентація)	тиждень 13	5
	Контрольне тестування / опитування	тиждень 14	5
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання: тестування (Moodle)		заліковий тиждень	20
Підсумкове практичне завдання: розв'язання задач (виконання індивідуального завдання)		заліковий тиждень	20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття / змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Вибори як політичний інститут			
Тиждень 1-2 Лекція 1-2	Вибори як політичний інститут	Написання індивідуального письмового завдання (есе та порівняльний аналіз) – на платформі Moodle	5
		Контрольне тестування за змістовим модулем 1 – на платформі Moodle	5
Змістовий модуль 2. Історія виборчого процесу в світі			
Тиждень 2 Лекція 3	Історія виборчого процесу в світі	Створення хронологічної інфографіки (timeline)	5
Тиждень 3 Семінар 1			
Тиждень 4 Лекція 4	Формування інституту виборів на українських землях	Опитування / Контрольне тестування за змістовим модулем 2 – на платформі Moodle	5
Тиждень 5 Семінар 2			
Змістовий модуль 3. Виборче право			
Тиждень 4 Лекція 5	Принципи виборчого права	Систематизація теоретичних знань (заповнення таблиці)	5
Тиждень 6 Семінар 3		Опитування / Контрольне тестування за змістовим модулем 3 – на платформі Moodle	5
Змістовий модуль 4. Виборчий процес			
Тиждень 6 Лекція 6	Виборчий процес та його основні етапи	Написання індивідуального письмового завдання (есе) – на платформі Moodle	5
Тиждень 7 Семінар 4			
Тиждень 8 Лекція 7	Референдум і плебісцит	Опитування / Контрольне тестування за змістовим модулем 4 – на платформі Moodle	5

Змістовий модуль 5. Основні типи виборчих систем			
Тиждень 8-9 Лекція 8-9	Мажоритарна виборча система	Розв'язання задач (методики підрахунку голосів)	5
Тиждень 10 Семинар 5			
Тиждень 10-11 Лекція 10-11	Пропорційна виборча система	Опитування / Контрольне тестування за змістовим модулем 5 – на платформі Moodle	5
Тиждень 12 Семинар 6			
Тиждень 12 Лекція 12	Змішана виборча система		
Змістовий модуль 6. Еволюція виборчої системи України			
Тиждень 13-14 Лекція 13-14	Еволюція виборчої системи України	Індивідуальне письмове завдання (презентація)	5
Тиждень 14 Семинар 7		Опитування / Контрольне тестування за змістовим модулем 6 – на платформі Moodle	5
Підсумковий контроль			
Заліковий тиждень. Залік	Практичне завдання	Завдання: розв'язання задачі щодо розподілення мандатів у модельному виборчому окрузі (Moodle)	20
	Тестування	Тестування: на платформі Moodle	20
Разом			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА:

- Вагіна О. М. Моделі виборчих систем: метод. рекомен. до семін. занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійних програм «Політологія» та «Міжнародна політика та політика національної безпеки». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 69 с.
- Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні : монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА:

- Вагіна О. М. Змішана виборча система: світовий досвід застосування. *Вибори та демократія*. 2011. № 1-2 (27-28). С. 27-36.
- Вагіна О. М. Методи визначення результатів пропорційного голосування: різновиди й особливості застосування. *Гілея*. 2017. Вип. 127. С. 325-330.
- Дослідження найбільш поширених у світі пропорційних виборчих систем і перспектив їх запровадження у національне державотворення та правотворення : аналітична доповідь. Київ : ШСД, 2007. 120 с.
- Ключковський Ю. Б. Виборчі системи та українське виборче законодавство : монографія. Київ : Час Друку, 2011. 132 с.
- Майданник О.О. Перспективи розвитку виборчої системи України. *Порівняльно-політичне право*. 2018. № 3. С. 74-78.
- Райковський Б., Рибачук М. Сучасні моделі виборчих систем: проблеми теорії і практики. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2009. № 1. С. 44-52.

7. Шаповал В. М. Конституційні системи зарубіжних країн. Київ : Вища школа, 1992. 135 с.
8. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів : [б. в.], 2010. 462 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Виборчий кодекс України : Закон України від 19.12.2019 р. № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>.
2. Використання міжнародних виборчих стандартів. *Рада Європи*. URL: <https://rm.coe.int/using-international-election-standards-ukr-web/168077d48b>.
3. Впровадження електронного голосування: основні аспекти. *IDEA*. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/introducing-electronic-voting-essential-considerations-UK.pdf>.
4. Електоральний простір: поняття, сутність, структура. *Віче*. 2008. №4. URL: <https://veche.kiev.ua/journal/858/>.
5. Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права : Матеріали Венеціанської Комісії, Парламентської Асамблеї, Комітету Міністрів, Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи / за ред. Ю. Ключковського. Київ : Логос, 2009. 500 с. URL: <http://www.venice.coe.int/files/CDL-elec-opinions-UKR.pdf>.
6. Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні : монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/8/401765.pdf>.
7. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
8. Навчальний посібник для членів територіальних виборчих комісій. *ЦВК України*. URL: https://www.cvk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Posibnyk_TVК_web-s005.pdf.
9. Чупрін Р. В. Проектування виборчих систем: методи переведення голосів виборців у мандати. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]*. Сер. : Політологія. 2012. Т. 197. Вип. 185. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2012_197_185_3.
10. Электоральная информационная библиотека ACE - ACE Electoral Knowledge Network. URL: <http://aceproject.org/>.
11. Electoral Systems. *ACE Electoral Knowledge Network*. URL: <https://aceproject.org/ace-en/topics/es/default>.
12. Referendum. *ACE Electoral Knowledge Network*. URL: <https://aceproject.org/ace-en/topics/es/ese/ese08/ese08a/default>.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх семінарських занять є обов'язковим. Студенти, які через поважні причини не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять узгодити з викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених семінарських занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Накопичення відпрацювань неприпустиме! Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, зазначеними у плані заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

За умови систематичних пропусків і великої кількості невідпрацьованих занять станом на початок екзаменаційної сесії може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1342>.

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів і письмових робіт є неприпустимим.

До студентів, у роботах яких буде виявлено прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, не забувайте перед початком заняття переключати свої мобільні телефони на беззвучний режим, щоб вони не відволікали викладача та ваших колег. Використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та семінарських занять дозволяється виключно у навчальних цілях і лише за погодженням із викладачем. Під час контрольних заходів (тестування, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних звернень використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Якщо через технічні причини доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте листа з позначкою «Важливо» на адресу V-Elena@i.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я, факультет та шифр академічної групи.

Будь ласка, регулярно перевіряйте свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуйте на повідомлення своєчасно!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:+380612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх

навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>